కలిసి రావాలి

డబ్బు చెయ్యటంకూడా ఒక రొమాన్సే. ప్రణయ కథలు ఆకర్షించటం మానేశాక ప్రతివాళ్లు డబ్బుకథలు చదవాలి.

ఇది డబ్బుకథ. రొమాన్సు—అంటే నూటికీ కోటికీ తప్ప జరిగే కథ కాదు. ఇందులో నీతికూడా వుంది. ప్రపంచానికి డబ్బుతో అవసరం హెచ్చుతున్నకొద్ది ప్రజలకు డబ్బుమీద అదోవిధమైన ఏవగింపు కలుగుతున్నది. ఇదీ పెద్ద పొరపాటు. డబ్బు ఆరోగ్యకారి. ఉల్లాసం యిస్తుంది. కీర్తీ, ఘనతా ఇవ్వటంమాట చెప్పనే అక్కర్లేదు. డబ్బు విజ్ఞానం కూడా ఇస్తుంది. అనేక పుస్తకాలు చదివినవాళ్ళూ, ఎంతో అనుభవం ఉన్నవాళ్ళూ తెలుసుకోలేని సంగతులు డబ్బున్నవాడికి ఇట్టే తెలిసిపోతాయి. డబ్బున్నవాళ్లు కవులకు ఎట్లా కవిత్వం రాయాలో, చిత్రకారులకు బొమ్మలెట్లా గీయాలో, గాయకులకు పాట లెట్లా పాడాలో, నటులకు నాటకం ఎట్లా ఉండాలో చెప్పటం నేను స్వయంగా చూశాను. ఇంతేకాదు వాళ్లు డబ్బున్నవాళ్లు చెప్పినట్లు చెయ్యటం చూశాను. దాంతో నా సందేహాలు రహితమైనాయి.

దురదృష్టవశాత్తూ నేను కథానాయకుడి నిజమైన ఊరూ పేరూ బయటపెట్టటానికి లేదు. సహజ వినయసంపన్నుడైన రంగయ్యగారు ప్రచారమంటే హడలిపోతాడు. గబ్బిలానికి చీకట్లో యెంత సుఖంగా వుంటుందో అజ్ఞాతంగా ఉండటం రంగయ్యగారి కంత సుఖంగా ఉంటుంది. అందుచేత రంగయ్యగారి పేరు బయటపెట్టను.

అసలు రంగయ్యగారిది కుగ్రామం. ఆయన కడు బీద కుటుంబంలో జన్మించాడు. ఆయన చిన్నతనంలో ఏపూటా పొట్టనిండా తిని ఎరగడు. ఆయనకు వాళ్ళవాళ్లు అక్షరాభ్యాసంకూడా చెయ్యలేదు. ఇప్పటికీ ఆయన నిరక్షరుడనే చెప్పాలి.

"చదువు రాకపోవటం నాకు చాలా లాభించింది. మన దేశానికి పాఠశాలలే అనర్థంగా ఉన్నాయని నా గట్టి నమ్మకం" అంటాడాయన.

పువ్వు పుట్టగానే పరిమళిస్తుంది. అతి బాల్యంనించీ కూడా రంగయ్యగారిలో డబ్బు కూడబెట్టే లక్షణమూ పొదంచేసే లక్షణమూకూడా కనిపిస్తాయి. వాళ్ళింట్లో పోపులపెట్టెలోగాని, తండ్రి పడుకునే మంచంమీద దిండు కిందగాని కానీ, అర్ధణా, బేడా, పావలా దొరికితే రంగయ్యగారు దాన్ని భద్రంగాతీసి, ఎవరికంటా పడకుండా దాచేవాడు. ఆయన తండ్రిగారి పాతికేళ్ళ హయాములోనూ దొరికినంత అప్పు చేశాడుగాని ఎర్రపగానీ కూడబెట్టిన పాపాన పోయి ఎరగడు. రంగయ్యా, పదేళ్ళు దాటకముందే దాదాపు

పదిరూపాయలు పోగుచేసి దాచాడు. రంగయ్య తండ్రి ఉత్తరక్రియలకుకూడా మిగుల్చుకోకుండా చచ్చిననాటికి రంగయ్యదగ్గర పాతికరూపాయలకు తక్కువలేవు. అయినా డబ్బు దుర్వ్యయంచేసే దురభ్యాసం లేనివాడు కావటంచేత తండ్రి దినవారాదికాలకు లోకుల్ని చందా వేసుకో నిచ్చాడు.

ఆ రోజుల్లోనే రంగయ్యకు పోటీపద్ధతిలో విశ్వాసం ఉండేది. ప్రపంచం యావత్తూ పోటీమీదే ఆధారపడిఉంది. పాము కందకుండా తప్పించుకున్న కప్పలు పిల్లల్నిపెట్టి తమ వంశాలను వృద్ధిచేసుకుంటాయి. యుద్ధాలు జరిగితే చచ్చినవాళ్ళు కీర్తిసంపాదిస్తే, బతికినవాళ్లు రాజ్యాలేలారు. వ్యాపారంలో అవతలవాణ్ణి చంపగలవాడే నెగ్గుతాడుఅంటాడాయన.

ఈ పోటీపద్ధతి ననుసరించి రంగయ్య తనకంటె చిన్న పిల్లలచేతిలో కానీ, అర్థణా కనిపిస్తే వెంటనే పుచ్చేసుకునేవాడు. మనకంటె బలహీనుణ్ణి చెయ్యిదాటిపోకుండా ఉండటమూ, మనకంటె బలవంతుడికి చిక్కకుండా ఉండటమూ పోటీలో ప్రధానాంశాలు.

"బలంతో గెలవదగినవాడిని బలంతో గెలు. బలంతో గెలవలేనివాడిని యుక్తితో గెలు" అంటాడు రంగయ్యగారు.

తాను జయించలేనివాళ్ళుంటూ ఉంటారనిరంగయ్య ప్రాణం పోయినా ఒప్పుకోడు. అపజయమనేమాట ఆయన

నిఘంటువులో లేదు. తనకంటె ధనికులను చూస్తే ఏదో చెప్ప
రాని దాహమూ ఆకలి పుట్టుకొచ్చేవి. వాళ్ళచేతిలో డబ్బు
ఎంత, ఎట్లా, ఎప్పుడు తనచేతిలోకి వస్తుందా అని నిద్రా
హారాలు లేకుండా ఆలోచించేవాడు. కాని ధనికులమీద
ఆయన ఎప్పుడూ కోపంగాని అసూయగానిచూపేవాడుకాదు.
చెట్టునున్న వంకాయమీద మనకోపమూ, అసూయ చూపు
తాము. తరుణంకోసం వేచిఉండి, తప్పనిసరిఅయితే చాటుగా
కోసేసుకుంటాం.బస్!

"నీళ్ళతో పనిఉంటే చెరువుదగ్గిరికిపోవాలి. డబ్బుతో
పనిఉంటే డబ్బున్నవాళ్ళదగ్గిరికి పోవాలి" అంటారురంగయ్య
గారు.

ఆయన ఎప్పుడూ డబ్బున్న వాళ్ళవెంటే ఉండేవాడు.
వాళ్లు తనను హీనంగా చూస్తారని ఆయనకు విచారంలేదు.
వాళ్లుతిట్టినా, కొట్టినా, మీద ఉమ్మేసినా ఏమీ అనుకునే
వాడుకాడు. కాళ్లు బురదకాకుండా వ్యవసాయం ఎట్లాచేస్తావు?

"దురభిమానం డబ్బువిలువ తెలియనివాళ్ళ వినోదం
ఖర్చుతో కూడుకున్నది" అంటాడు రంగయ్యగారు.

రంగయ్య చిన్నతనంలోనే మనుషులను అర్థంచేసు
కోవటానికి ప్రయత్నించేవాడు. "నీకర్థంగానిదాన్ని నీకు
కావలసినవిధంగా మార్చలేవు" అని మార్క్సిస్టుసూత్రాన్ని
రంగయ్య పసితనంలోనే అర్థంచేసుకున్నాడు.

వాళ్ళ ఊళ్లో నెలకు ఇరవైరోజులు జూదం నడిచేది.
రంగయ్య అక్కడచేరి జూదం ఆడేవాళ్ళకు రకరకాల

సహాయపడి రోజుకు అయిదారు రూపాయలుకూడా చేసుకునే వాడు. గెలుపుచేతులను ఉబ్బెయ్యటం రంగయ్యకు లాభించేది.

తండ్రిచచ్చిపోయిన పదేళ్ళకల్లా రంగయ్య ఏడెనిమిది వందలు కూడబెట్టాడు. మరొకడికయితే ఆడబ్బు ఏనాడో ఖర్చయేది. కొందరికి డబ్బు ఖర్చుచెయ్యటం ఒకవినోదం. రంగయ్యకు ప్రాణకంటకం. డబ్బుఖర్చుచెయ్యటంలోఆనందం అనుభవించేవాడు కూడబెట్టలేడు అదీసిద్ధాంతం. కూడబెట్టే డబ్బు ఎంతా అనే విచక్షణలేదు. దమ్మిడీలూ, దమ్మిడీలో దశాంశాలుకూడా డబ్బే. డబ్బు కూడబెట్టటం ఒకతపస్సు. దానికి నియమాలున్నాయి. నీ అవసరాలు ఎంతవరకు కొనకుండా గడుస్తాయోచూడు. ఏది అవసరం అనేదాన్ని గురించికూడ ఇంకోరుచెప్పేది నమ్మకు. రోజుకు రెండుసార్లు తినడం అవసరమని నమ్మేవాళ్లున్నారు. అదిమూఢవిశ్వాసం. ఇటువంటి మూఢవిశ్వాసాలు చాలఉన్నాయి. అనేకజబ్బులు మందులు వెయ్యకుండానే పోతాయి. మందులతో రోగాలు పోతే డాక్టర్లు మట్టికొట్టుకుపోతారు. చాకలికీ మంగలికీ ఇచ్చినడబ్బు వట్టిదండగ. రంగయ్యగారు పుట్టుగడ్డం గొరిగించనేలేదు.

"నేను ప్రపంచంలో ఉండే బిచ్చగాళ్ళనూ, దరిద్రులనూ ఇప్పటికీ మరచిపోలేను, ఒకవేళ ఒకకానీ వృథాచేద్దామనుకుంటే ఆ కానీతో అవసరం ఉన్న అనాథలందరూ జ్ఞాపకంవస్తారు" అంటాడు రంగయ్యగారు.

రంగయ్యగారు జీవితంలో ఎన్నడూ కాయకష్టం చెయ్యలేరు. "కాయకష్టం చేసేవాడు తనకుతానే సేవచేసుకుంటాడు. నేను మొదటినుంచీ ఒకరికింత ఉపకారంచేసి ధనం సంపాదించిన ప్రతి దమ్మిడీకూడా నేను లోకానికి చేసిన ఉపకారం చాటుతుంది"

ఇది నిజం. రంగయ్యగారు ఆ రోజుల్లో వడ్డీవ్యాపారం చేసేవాడు. రాత్రికి బియ్యానికి లేనివాళ్ళూ, అవసరంగా పదిరూపాయలు కావలసినవాళ్ళూ పాతికా పరకా పట్టుకెళ్ళేవాళ్ళే. వడ్డీ యిచ్చేవాళ్ళు మంచివడ్డీయే ఇచ్చేవాళ్ళు. కాని నిర్బంధంలేదు. వాళ్ళంతటవాళ్ళు ఇష్టపడే ఆ వడ్డీకి ఒప్పుకునేవారు. కొందరు కొందరు పదిరూపాయలు పట్టుకెళ్ళి నెలాఖరుకు ఇరవై చేత పెట్టేవాళ్ళు. రేపటిసంగతి ఆలోచించకుండా డబ్బు దొరుకుతున్నది గదా అని పట్టుకుపోయ్యేవాళ్ళే. తరువాత పశ్చాత్తాపపడి రంగయ్యను తిట్టేవాళ్ళు. డబ్బు తిరిగి ఇవ్వలేక పోయ్యేవాళ్ళు. కోర్టుకుఎక్కి అవసరమైన దానికంటే ఎక్కువఖర్చు చేసుకునేవాళ్ళు.

ఈ విధంగా రంగయ్య అనేకకుటుంబాలను తన పొట్ట పెట్టుకున్నాడని వాళ్ళ ఊళ్ళోవాళ్ళకు గుర్రుగా ఉండేది. కాని ఆ కుటుంబాలన్నీ చితికి పోయినవే. అవి ఎట్లాగూ దక్కేవికావు. రంగయ్య తెలివిగలవాడు గనక వాటిని తన పొట్ట పెట్టుకున్నాడు. అంతే.

రంగయ్య ఎన్నడూ చట్టాన్ని వ్యతిరేకించ లేదు. చట్టాన్ని వ్యతిరేకించకుండా బాగుపడేహక్కు ప్రతిమనిషికీ

ఉంది. కొందరు అది చాతకాక చట్టంలోని నీతులుచెబుతారు. వాళ్ళనుచూస్తే రంగయ్యగారికి తగనిమంట. కాని, ఏమాట కామాటే చెప్పాలి. లోకులు తనకు శాపనార్థాలుపెట్టారనీ, తనవాకిట్లో పేడా పెంటా వేశారనీ, తనమీద చాతబడులు కూడా చేయించారనీ ఆయనకు కోపంలేదు.

ఒకడిబాగు పదిమంది సహించరు. అది సిద్ధాంతం. అందరిచేతా మెప్పులు సంపాదించుకునే వాళ్ళు సర్వనాశమై పోతారు. సర్వనాశనమై పోయ్యేవాళ్ళనే ప్రపంచం మెచ్చుకుంటుంది.

జీవితం అరాచకమైనది. చట్టం ఒప్పుకున్నా ప్రజలు ఒప్పుకోరు, రంగయ్య పాతికేళ్ళు దాటకమునుపే ఉన్నఊరు వదలి పెట్టేశాడు.

పట్నానికి వచ్చినాక రంగయ్యకు అవకాశాలు హెచ్చాయి. ఇక్కడ మునిసిపాలిటీలున్నాయి. కక్షులున్నాయి. విభేధాలున్నాయి. వ్యాజ్యాలూ ఉన్నాయి. ఇవన్నీ డబ్బు సంపాదించటానికి సాధనాలే. ఇద్దరు తగాదాపడి కోర్టుకెక్కితే ప్రైవేటుకూ, ప్లీడరుకూ, ప్లీడరుగుమాస్తాకూ, స్టాంపు వెండరుకూ, ప్రభుత్వానికీ, కోర్టు అమీనాలకూ, కాఫీహోటళ్ళకూ, జట్కాబళ్ళకూ లాభం. మునిసిపాలిటీలలో రెండేసి పక్షాలు తగాదా పడితే ఇంకా ఎంతమందికి ఎంతేసి లాభాలుండొచ్చు ?

బ. స్త్రీజీవితంలో చాలా కుళ్ళున్నది. డబ్బు పండించే వాడికిదంతా ఎరువు. రంగయ్యగారు మునిసిపలు వ్యవహా

రాలలోనూ, కంట్రాక్టులు వగైరాలల్లోనూ తలదూర్చి ఉట్టుడి
యంగా డబ్బు చేసుకోసాగాడు. చాలామంది పలుకుబడిగల
స్నేహం సంపాదించాడు. డబ్బు ఖర్చు చేసేవాడికి దొంగ
స్నేహితులు చుట్టూ చేరుతారు. డబ్బు చేసేవాడికి నిజమైన
నమ్మకస్తులు తటస్థపడతారు. డబ్బిస్తేనే ఎవరైనా పలుకుతా
రనేది భ్రమ. మనుషులు డబ్బునుచూసి ఎక్కువ భ్రమ పడ
తారు. చేతిలోకి వచ్చినడబ్బు మట్టితో సమానం. అందు
బాటులోకిరాని ఆడదాని వల్లేనే అందుబాటులోకిరానిడబ్బే
మనిషిని ప్రబలంగా భ్రమపెడుతుంది. ఇది రంగయ్య స్వాను
భవం. ఆడదాని మాటకాదు-డబ్బుమాట. రంగయ్య నిఘం
టువులో ఆడవాళ్ళు లేరు.

ఇంతలో యుద్ధంవచ్చింది. రంగయ్య పంట పూర్తిగా
పండింది. యుద్ధంజరిగితే వస్తువులు దొరకవనేది చాలామందికి
తెలుసు. దాన్ని సరిగా వినియోగపరచుకున్నవాడు రంగయ్య.
అందిన వస్తువులల్లా చాలాకొనేశాడు. అన్నిటికన్నా బంగా
రం విరివిగా కొన్నాడు. అనేక కంట్రాక్టులు సంపాదించాడు.
రెండుచేతులా డబ్బు గడించాడు.

రంగయ్యకు చదువు రాకపోవటం ఏమీ అడ్డం
రాలేదు. పెద్దపెద్ద చదువులు చదువుకున్నవాళ్ళు నెలకు
యాభైరూపాయలు పుచ్చుకుని తనకు అవసరమైనంత సహా
యం చేస్తారని రంగయ్య తెలుసుకున్నాడు. చదువుకున్న
వాళ్ళు నమ్మకస్తులుగా వుంటారు. ఇంకొకరి డబ్బుమీద
వారికి ఆశవుండదు. వాళ్ళకి డబ్బు చెయ్యలేని లక్షణాలన్నీ
ఉంటాయి. నీతివుంటుంది. ఇతరులలో ఈ లక్షణాలుండటం

తనకు మంచిదని రంగయ్య తెలుసుకుని చదువుమీదా నీతి మీదా గౌరవం చూపసాగాడు. ఇతరులందరికీ చదువుండడం తనకెంత లాభమో, ఇతరులు నీతిగా ఉండడం తనకు లాభమని రంగయ్య గ్రహించాడు.

యుద్ధసహాయం చేసాడని రంగయ్యను దేశద్రోహి అనేవాళ్లు మూర్ఖులు, రంగయ్య దేశభక్తికీ, దేశద్రోహానికీ కూడా అతీతుడు.

ఆయనకి రాజకీయాలతో ప్రసక్తిలేదు. అయినా యుద్ధాన్ని బలపరిచినవాళ్లను రంగయ్య బలపరిచాడు.

యుద్ధకాలంలో అనేకమందికి పరిశ్రమలమీద ఆసక్తి పుట్టటం కనిపెట్టాడు రంగయ్య. అనేకమందికన్న రంగయ్య అధికంగా డబ్బుచేశాడు గనక వాళ్ళు ఆయన సహాయంతో వ్యాపారాలు ఆరంభించటానికి సిద్ధపడ్డారు. ఇది తనకెట్లా లాభిస్తుందని రంగయ్య ఆలోచించాడు. వ్యాపారంలో ఉత్సాహం ఎంత సులభంగా పుడుతుందో నిరుత్సాహంకూడా అంత సులభంగానే పుడుతుంది. వ్యాపారంలో డబ్బు పెట్టిన వాళ్ళకు నిరుత్సాహం పుట్టిస్తే, వాళ్ళు తమ వాటాలు సగానికి సగం నష్టపడి అమ్ముకుపోతారు. కంపెనీలు పెట్టి రంగయ్య పాతికవేలు చేసుకున్నాడు. ఆ వ్యాపారాలు సాగనేలేదు. నష్టపడ్డవాళ్ళు రంగయ్యతో కలిసి పెట్టుబడి చేసినవాళ్ళే.

యుద్ధం మూలంగా రంగయ్య ఎంత డబ్బు చేసినా రంగయ్యకు యుద్ధంకంటె అంతకు పూర్వం వచ్చిన ఆర్థిక

కాటకమే బాగుంది. "కాటకంలో ప్రతి రూపాయి విలవా మూడు రూపాయలకు హెచ్చింది. నేను చౌక రూపాయ లిచ్చి వడ్డీతోసహా ఖరీదైన రూపాయలు పుచ్చుకున్నాను. ఈ యుద్ధంలో రూపాయిధర అయిదణాలకు దిగిపోయింది. రూపాయ రాదగినచోట ముప్పావలాకూడా రావటంలేదు, ధరలు ఎంత పెరిగినాను!" అన్నాడు రంగయ్య. ఆయనకి ఆర్థిక పరిజ్ఞానం లేదని ఎవరనగలరు?

రంగయ్యనుంచి ఏదైనా నీతి నేర్చుకోవాలని ప్రయత్నించాను. కాని సాధ్యంకావటంలేదు. కారణమేమంటే, ఆయన డబ్బు అపరిమితంగా గడించుతున్నకొద్దీ ఆయన తాత్వికంగా క్షీణిస్తున్నట్టు కనిపిస్తున్నాడు. ఆయన సిద్ధాంతాలు ఏ కారణంచేతో ఇప్పుడు సూటిగా పనిచెయ్యకుండా వున్నాయి. ఒకప్పుడు చట్టాన్ని అతిక్రమించకుండా మహారాజులాగా డబ్బు కూడబెట్టిన రంగయ్యకు రానురాను అడుగడుగునా చట్టం అడ్డువస్తున్నది. గడచిన పదిహేను నెలల కాలంలోనూ ఆయన రెండుసార్లు వెండుక్రికవాసిలో జైలు తప్పించుకున్నాడు.

ఆయన్నడిగితే చట్టాన్ని తిడతాడు. కాని నా అనుమానం ఏమిటంటే, ఆయన సిద్ధాంతాలను అతిక్రమించి ఆయన ఏదో ఒకటి చేస్తేనేగాని ఇంకమీదట డబ్బు చేయడం సాధ్యంకాదు. కొత్త సిద్ధాంతాలు ఆయన అందుబాటులోకి రాకుండా వున్నాయి. ఆయన మనస్సు ఏ విధంగా పనిచేస్తున్నదీ నేను పరిశీలనగా చూస్తూ వస్తున్నాను.

దేశానికి స్వాతంత్ర్యం రావటం అనర్థమయింది. ఈ కాంగ్రెసువాళ్ళే అన్నిటికీ అడ్డంగావున్నారు. ఒక్క అర డజనుమంది దొంగవెధవల్ని చంపిపారేస్తేగాని పరిస్థితులు బాగుపడవు అన్న అభిప్రాయాలు ఆయననోట విన్నాను.

ఈ అభిప్రాయాలు సరిఅయినవి కావని నేను నొక్కి వక్కాణించగలను. స్వరాజ్యం రావటంవల్ల ధనికుల చిక్కులు హెచ్చలేదు. కాంగ్రెసువాళ్ళు ధనికవర్గానికి ద్రోహం చేస్తున్నారనటానికి ఏమీ ఆధారంలేదు. ఇక హత్యలంటారా, రంగయ్యకు సంబంధించినంతవరకూ అవి గొంతెమ్మ కోరికలే.

ఏమీ సందేహంలేదు. డబ్బు రంగయ్యను ఓడగొట్టుతున్నది. ఈనాటి స్వాతంత్ర్య వాతావరణంలో చల్లని కాంగ్రెసు పరిపాలనకిందా, లేదా, హత్యలుచేసే లక్షలూ కోట్లూ చేసుకోగలవారి జాబితాలో రంగయ్య పేరుచేసే అవకాశాలు కనిపించటంలేదు. రంగయ్య మెడతాడు బిగలాగుకుంటున్నది. ఇక ముందరికి పోవటానికి ఎంత ప్రయత్నంచేస్తే అంతగా మెడ బిగుసుకుంటుంది. నలభై దాటినై. ఇక రంగయ్య మారలేడు. తన మనస్తత్వాన్ని సిద్ధాంతాలనూ మార్చుకోలేడు. సాంఘికంగా ఆయనకు తోడ్పడదగిన వాళ్ళుకూడా దగ్గరలేరు. రాబందులు మూగుతున్నాయి. ఇద్దరు టోపీదాసులు ఎగుమతి పర్మిట్లు సంపాదించి పెడతామని రంగయ్యచేత పదేసివేలు ఖర్చుపెట్టించి దాటిపోయారు. ఈ భాగ్యంతో రంగయ్య చితికిపోడుగాని, ఇంకా మిగిలి

వున్న రంగయ్య సొమ్ము ఎలా హరించిపోతుందో చూడవలసి వుంది. రంగయ్య డబ్బులో కనీసం ఒక వెయ్యి అయినా నా చేతిమీదగా హరించేటట్టు చేసుకునే తాహంతు నాకు లేనందుకు నాకే ఎంతో విచారంగా వుంది.